

[Udenrigsministeren]

kan fortsætte uhindret, eller hvor langt den kan få lov til at gå. Landenes meget alvorlige økonomiske og sociale situation og de mange etniske konflikter – ikke mindst i Sovjetunionen – indebærer til stadighed en fare for tilbageslag.

Når vi hilser udviklingen velkommen, må vores politik derfor også samtidig være baseret på realisme og nøgtern vurdering af forskellige fremtidige udviklingsmuligheder. Vi kender Sovjetunionens udenrigspolitik, som den er i dag, men vi kender den ikke, som den vil være om 10, 15 eller 20 år, og derfor må vi hele tiden være opmærksomme på, at situationen kan ændres på ny.

Men det, som vi i den aktuelle situation først og fremmest må lægge vægt på, er de store muligheder, som i dag følger af den rivende udvikling i Østeuropa. Den rummer først og fremmest store muligheder for øget afspænding. Vi har bl.a. set det udmøntet i konkrete resultater under Gorbatsjovs topmøder med præsident Reagan og de talrige møder mellem de to supermagters udenrigsministre – senest deres møder i Wyoming – og regeringen nærer håb og forventning om, at dette er en udvikling, som vil fortsætte.

Det generelle klima mellem Øst og Vest er nu bedre end på noget tidligere tidspunkt siden den anden verdenskrig, og med baggrund i denne positive atmosfære er der ikke mindst inden for CSCE-processens rammer mulighed for at gøre yderligere fremskridt i spørgsmålet om menneskerettigheder, menneskelige kontakter, informationsudveksling og kulturelt, økonomisk og miljømæssigt samarbejde.

Danmark skal som bekendt næste år være værtsland for det andet møde inden for konferencen om CSCE's såkaldte menneskelige dimension, og regeringen vil arbejde for, at der på mødet i København bliver indgået yderligere politiske forpligtelser, der giver den enkelte borger i såvel Øst som Vest et håndgribeligt bevis på, at regeringerne gør fremskridt i retning af at nedbryde den kunstige barriere, som har delt Europa i over 40 år. Det skylder vi os selv, og det skylder vi de kommende generationer.

Der er selvfølgelig en sammenhæng mellem den politiske udvikling i Europa og bestræbelserne for våbenkontrol og nedrustning. Den nuværende fremdrift i Wienforhandlingerne om konventionelle våben skyldes ikke mindst, at NATO har været i stand til at tage og fasthol-

de initiativet lige fra forhandlingernes start, og det NATO-topmøde, der blev holdt i maj måned, betød et yderligere skub fra alliancens side.

Men fremdriften havde samtidig næppe været mulig uden den nye udvikling i Sovjetunionen og Østeuropa. Omvendt har den gunstige udvikling i forhandlingerne også haft indflydelse på det politiske klima, og det gælder både i Øst og i Vest.

Vi har hilst de ensidige reduktioner, som Sovjetunionen og de østeuropæiske lande har indvarslet, velkommen som et skridt i den rigtige retning. Men de er ikke tilstrækkelige til at fjerne uligevægten på vores kontinent; det er noget, man må nå ved forhandlingsbordet i Wien.

Den fremdrift, som jeg nævnte, har sin rod i en række fælles holdninger med hensyn til bl.a. de våbenkategorier, der er afgørende for en konventionel stabilitet. Der er enighed om mange overordnede synspunkter – også om at nå frem til en aftale allerede i løbet af 1990. Men Djævelen gemmer sig jo – som i andre vanskelige forhandlinger – i detaljerne. Vi har sammen med vore allierede givet forhandlingerne i Wien den højeste prioritet, og vi vil opretholde et højt aktivitetsniveau med henblik på hurtige resultater. For resultater er nødvendige. Vi erkender, at det politiske trusselbillede er undergået vældige forandringer, men det er ikke nok. Det må følges op af en ændring af det militære styrkeforhold, af de fysiske realiteter så at sige. Politiske hensigtserklæringer er én ting, den militære formåen er noget andet.

Østsiden har et akut økonomisk behov for at få bragt sine rustningsudgifter ned. Vi kan sammen med vore allierede bidrage hertil gennem konstruktiv deltagelse i forhandlingerne, selv sagt med vore egne sikkerhedsinteresser for øje hele tiden.

Hvordan kan vi så fra dansk side bidrage til de kommende års udvikling? Hvad kan vi gøre for at bidrage til, at udviklingen i Østeuropa og Sovjetunionen fortsætter i den rigtige retning? Vores udgangspunkt må som altid være: Danmarks påvirkningsmuligheder over for omverdenen er begrænsede, og derfor må vi afveje vores indsats omhyggeligt. Vi må også regne med, at udviklingen i Østeuropa i sidste ende vil blive bestemt af interne faktorer i regionen. Danmarks – ja, vel i det hele taget Vestens – mulig-